

Unia Europejska – Ceny

PODSUMOWANIE AKCJI

**Konferencja prasowa
Warszawa, 6 lipca 2004 r.**

NBP

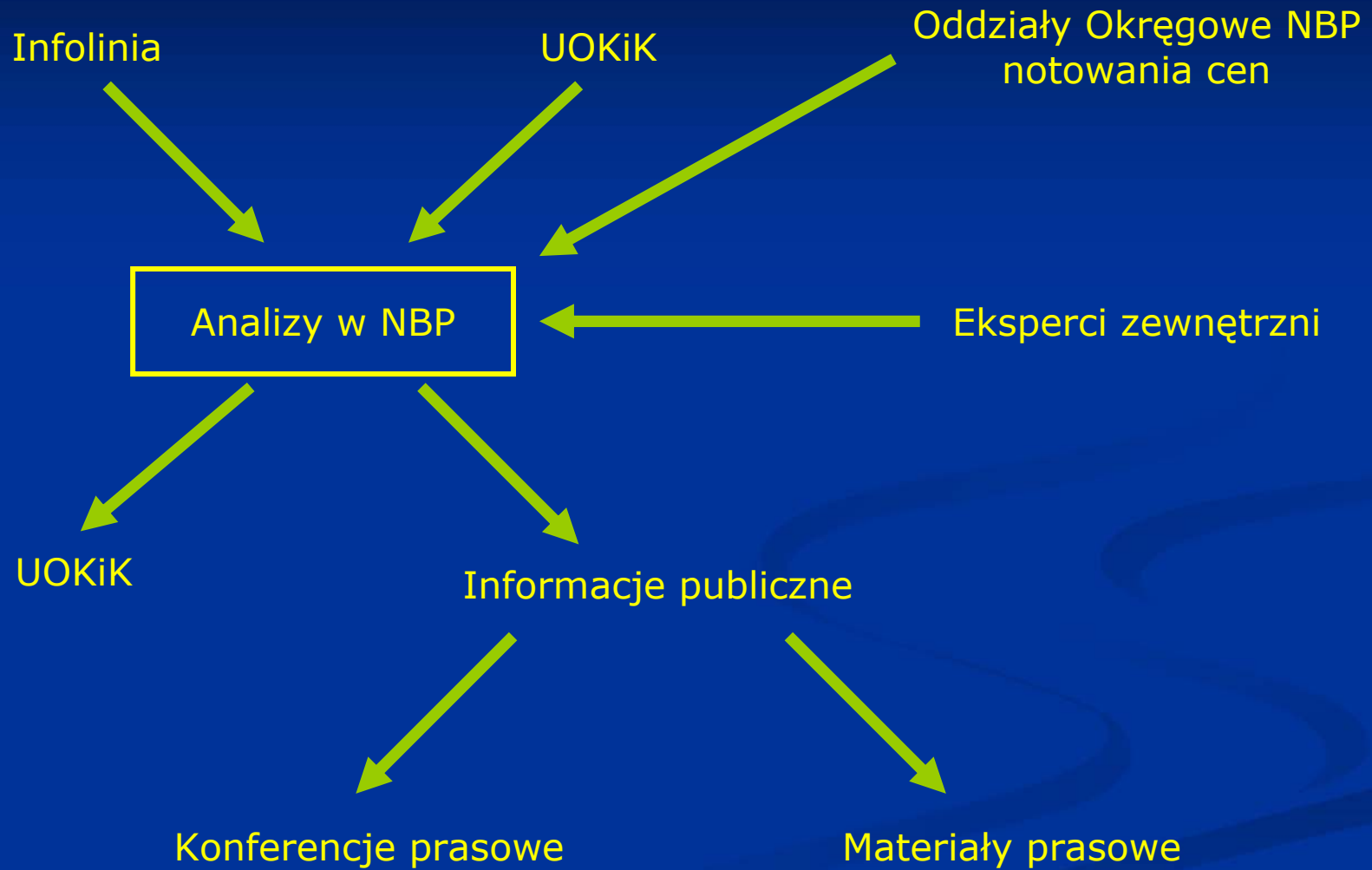
**Od końca marca do końca czerwca
trwała akcja**

**Narodowego Banku Polskiego i
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

„UNIA EUROPEJSKA – CENY”

**Jej celem było zapobieganie sytuacjom,
w których przystąpienie Polski do UE byłoby
wykorzystywane jako pretekst
do podnoszenia cen**

Mechanizm działania

Prognoza łącznego efektu zmian cen związanych z przystąpieniem Polski do UE

Maksymalny wzrost średniorocznej inflacji w 2004 r. związany z wprowadzeniem w Polsce regulacji UE:

0,9 pkt. proc.

Szacunek ten obejmuje tylko bezpośredni, regulacyjny wpływ akcesji na ceny w wyniku:

- wzrostu stawek VAT
- wzrostu stawek akcyzy
- wprowadzenia Wspólnej Taryfy Celnej
- wprowadzenia Wspólnej Polityki Rolnej

Przez dwa i pół miesiąca działania do infolinii zadzwoniło ponad 8,7 tys. osób, z czego blisko 8,0 tys. do połowy maja.

Nasi rozmówcy sygnalizowali zmiany związane nie tylko z wejściem Polski do UE, ale także powodowane przez inne czynniki, m.in. wzrost cen surowców (ropy naftowej, węgla) na świecie. Potwierdza to rozkład zmian cen zgłoszonych do infolinii

Tabela 1. Podwyżki cen najczęściej sygnalizowane przez osoby dzwoniące na infolinię w okresie 15 kwietnia - 30 czerwca 2004 r.

Towar	Procent zgłoszeń
Cukier	19,6%
Paliwa	11,2%
Koks	10,9%
Materiały do konserwacji mieszkania lub domu	8,3%
Artykuły farmaceutyczne	5,2%
Opłata za radio i telewizję kablową	4,8%
Pozostałe	37,5%
Wszystkie zgłoszenia	100,00%

Podwyżki cen najczęściej sygnalizowane przez osoby dzwoniące na infolinię w okresie przed i po akcesji

Tabela 2. 14 - 30 kwietnia	
Towar	Procent zgłoszeń
Cukier	23,9%
Koks	13,3%
Materiały do konserwacji mieszkania lub domu	10,5%
Paliwa	8,8%
Artykuły farmaceutyczne	6,2%
Pozostałe	44,5%
Wszystkie zgłoszenia	100,00%

Tabela 3. 1 maja - 30 czerwca	
Towar	Procent zgłoszeń
Paliwa	17,7%
Opłata za radio i telewizję kablową	12,2%
Cukier	8,4%
Koks	4,7%
Opłaty internetowe	4,4%
Pozostałe	52,6%
Wszystkie zgłoszenia	100,00%

Najwięcej zgłoszeń w okresie po akcesji dotyczyło towarów, których ceny zmieniły się w wyniku działania innych czynników niż regulacje Unii Europejskiej.

Tabela 4. Odnotowane po 1 maja 2004 r. zmiany cen towarów, wobec których regulacje UE mogły spowodować wzrost cen

Wyszczególnienie	VAT i akcyza	Cio	WPR	Suma zmian	Zmiany cen między notowaniami (w proc.)*				
					II/I	III/II	IV/III	V/IV	V/I
Ryż		+		+	5,3	7,1	9,2	3,7	27,7
Mięso wieprzowe		-	+	+	2,0	1,4	0,7	5,1	9,4
Mięso wołowe					2,8	4,6	5,8	7,0	21,7
Ryby morskie i konserwy rybne		+		+	-0,3	0,3	0,7	1,0	1,7
Cytryny		+		+	2,1	1,4	4,1	1,6	9,5
Banany		+		+	-0,2	13,1	5,6	-1,1	18,0
Cukier		-	+	+	-1,3	2,9	2,2	1,3	5,1
Wyroby cukiernicze		-	+	+	1,0	-0,8	0,1	1,2	1,6
Papierosy	+	-		+	0,6	0,5	0,9	0,9	2,9
Odzież dla dzieci (z wyłączeniem odzieży dla niemowląt)	+	-		+	1,4	0,0	-0,3	-1,1	0,0
Materiały do konserwacji mieszkania lub domu	+	-		+	6,9	0,7	0,2	0,1	7,9
Usługi w zakresie sportu i rekreacji (wstęp na spektakle, imprezy)	+			+	1,4	0,7	-0,5	0,2	1,9

„+” podwyżka, „-” obniżka,

NBP*

Notowania przeprowadzono dwa razy w miesiącu w dniach: (I) 15-21 kwietnia, (II) 4-10 maja, (III) 17-21 maja, (IV) 1-7 czerwca i (V) 15-21 czerwca.

Tabela 5. Odnotowane po 1 maja 2004 r. zmiany cen towarów, w stosunku do których regulacje UE powinny powodować spadek cen

Wyszczególnienie	VAT i akcyza	Cło	WPR	Suma zmian	Zmiany cen między notowaniami (w proc.)*				
					II/I	III/II	IV/III	V/IV	V/I
Pieczywo i mąka		-	-	-	0,3	0,3	0,1	0,6	1,3
Makarony		-	-	-	0,1	0,7	0,7	-0,2	1,3
Kury, koguty, kurczęta		-	+	-	-2,9	4,3	8,5	10,9	22,0
Masło		-	+	-	0,4	3,8	6,5	2,4	13,7
Oleje		-	+	-	-0,7	0,4	0,9	-0,6	0,0
Owoce cytrusowe (pomarańcze)		-		-	2,5	0,5	1,4	0,6	5,1
Kawa		-		-	-0,4	0,0	-0,1	-0,5	-1,0
Herbata		-		-	0,2	0,3	0,3	0,6	1,4
Wyroby spirytusowe i likiery		-		-	-0,8	-1,2	-0,5	-0,7	-3,1
Wina gronowe		-		-	-0,4	-0,5	0,0	0,4	-0,5
Piwo		-		-	-0,1	-0,3	0,1	-0,2	-0,5
Ubiory i obuwie męskie i damskie		-		-	-0,4	-0,1	0,8	-0,6	-0,3
AGD		-		-	-0,2	0,0	-0,9	0,4	-0,7
Samochody nowe		-		-	1,0	-0,3	-0,2	0,2	0,6

+ podwyżka, - obniżka

NBP*

Notowania przeprowadzono dwa razy w miesiącu w dniach : (I) 15-21 kwietnia, (II) 4-10 maja, (III) 17-21 maja, (IV) 1-7 czerwca i (V) 15-21 czerwca.

Analiza zmian cen

- **najsilniej wzrosły ceny ryżu (27,7%), mięsa wołowego (21,7%) oraz bananów (18,0%),**
- **wyraźny wzrost (powyżej 5%) odnotowano także w przypadku mięsa wieprzowego, cytryn, cukru i materiałów do konserwacji mieszkania (domu),**
- **podrożały również niektóre towary, w przypadku których oczekiwano spadku cen, tj.: drób (22,0%), masło (13,7%) i pomarańcze (5,1%),**
- **w grupie potencjalnych spadków cen, znajdują się takie towary, których obniżki jeszcze się nie ujawniły, np. pieczywo i produkty zbożowe – korzystne efekty regulacji unijnych ujawnią się dopiero począwszy od III kwartału 2004 roku; należy spodziewać się wówczas spadku cen zbóż, a o za tym idzie również cen detalicznych produktów zbożopochodnych .**

Analiza zmian cen – cd.

MIĘSO DROBIOWE

- **Wzrost cen drobiu, nieoczekiwany przez ekspertów rolnych, związany jest przede wszystkim ze zwiększonym popytem ze strony innych państw członkowskich (z powodu niższych cen w Polsce),**
- **Dzięki przejściu unijnych regulacji na rynku zbóż, w warunkach prawdopodobnego w tym roku urodzaju , należy spodziewać się spadku cen zbóż, co oznacza, że ceny pasz powinny ulec silnemu obniżeniu, a tym samym obniżeniu ulegną się koszty produkcji (udział pasz w kosztach produkcji szacowany jest na poziomie ok. 70%).**
- **Efektem niższych kosztów produkcji powinno być więc obniżenie cen drobiu w Polsce, w dłuższym okresie.**

Analiza zmian cen – cd.

MIĘSO WOŁOWE

- **W sezonie 2003/2004 obowiązywał kontyngent w wysokości ok. 21 tys. t (eksport ogółem do UE-15 w tym okresie wynosił 22,7 tys. t). Stąd też zdecydowana większość eksportu ze względu na zaporowe cła, realizowana była do 30.04 2004 r. głównie poprzez kontyngenty**
- **Braki w podaży na rynku UE w stosunku do popytu pokrywane były importem, który aktualnie realizowany jest w większej skali z Polski, po likwidacji istniejących jeszcze do końca kwietnia barier**
- **Efektem są wyższe ceny na rynku krajowym**
- **W firmach zajmujących się pośrednictwem w handlu mięsa na eksport, odnotowano 3-4-krotnie większy obrót mięsem w I połowie 2004 roku, niż w tym samym okresie ubiegłego roku**

Próba dekompozycji danych GUS

Tabela 6. Struktura dynamiki cen luty-maj 2004 r.

Czynnik	Wpływ na miesięczną inflację (w pkt. proc.)			
	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj
Popyt	-0,01	0,08	0,11	0,21
Podaż	0,07	0,20	0,36	0,37
UE	0,04	0,03	0,30	0,46
Inflacja	0,10	0,32	0,77	1,03

Podział czynników na grupy (popyt, podaż, UE) jest przybliżony i do pewnego stopnia umowny.

Do kategorii *Unia Europejska* zakwalifikowano te grupy z koszyka CPI, których zmiany cen wywołane zostały (w opinii ekspertów NBP), głównie akcesją, czyli wynikały ze zmian stawek podatków pośrednich, zmian stawek celnych, wprowadzenia WPR lub zachowań rynkowych dyskонтujących z wyprzedzeniem spodziewane działanie tych czynników (np. wzrost cen cukru).

Do kategorii *podaż* zakwalifikowano te grupy z koszyka CPI, których zmiany cen wywołane zostały, zmianami po stronie podaży np. wzrost cen paliw, sezonowe zmiany w podaży niektórych produktów rolnych (mięso wieprzowe, produkty zbożopochodne, owoce i warzywa).

Do kategorii *popyt* zakwalifikowano pozostałe grupy z koszyka CPI, których zmiany cen wywołane zostały, głównie zmianami po stronie popytu np. koks, mięso wołowe i drobiowe.

Próba dekompozycji danych GUS – cd.

Tabela 7. Udział poszczególnych czynników we wzroście inflacji (w proc.)

Czynnik	Dekompozycja wzrostu miesięcznej inflacji			
	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj
Popyt	-8,1	26,3	14,0	20,0
Podaż	70,2	63,8	46,7	35,4
UE	37,9	9,9	39,3	44,6
Inflacja	100,0	100,0	100,0	100,0

Od marca 2004 roku:

- czynnik popytowy jest dosyć stabilny (ok. 20%)
- maleje udział czynników podażowych,
- „Efekt UE” przyczynił się w maju do mniej niż połowy ogólnego wzrostu cen

Unia Europejska – Ceny

PODSUMOWANIE AKCJI

**Konferencja prasowa
Warszawa, 6 lipca 2004 r.**

NBP